

Fundació Folch i Torres

Dolors Godayol

H

em pujat a Plegamans. Són quasi les deu d'un matí de mitjans de juliol i el sol ja es fa sentir amb força. Al cel hi ha pocs núvols però l'ambient és humit i xafo-gós. Tot fa preveure que serà un dia pesat. La calitja ens amaga la plana, cap a Migdia, i vela una mica la visió del Montseny, que s'insinua a Llevant. La mola del castell s'alça, magnífica, davant nostre, envoltada de jardins ben cuidats.

Seguint un camí de terra ens dirigim a l'entrada principal i empenyem, prudentment, una portella. Travessem un porxo agradablement fresc i ens trobem de seguida al pati central o badiu. La construcció és austera i elegant. No se'ns amaga que el Castell de Plegamans ha estat molt restaurat: una restauració, això sí, molt acurada. (1)

Pugem les escales que condueixen a la primera planta. Al capdamunt, a la dreta, un accés tancat i un rètol: Capella de Sant Genís. A l'esquerra, seguint pel passadís que s'aboca al pati en forma de balconada, una placa col·locada al costat d'una porta central ens indica que hem trobat la FUNDACIÓ FOLCH I TORRES.

Arribats al fons piquem tímidament amb els nusos dels dits: "Endavant!", fa una veu masculina.

Ramon Folch i Camarasa és un senyor d'una setantena d'anys, alt i prim i barbablanca. Dos accessoris li abillen el rostre: les ulleres –necessàries– i la pipa –imprescindible, pel que hem pogut observar durant l'entrevista.

Confessem que, d'entrada, ens hi acostem amb una certa prevenció. Acabem de rellegir el seu *Manual del perfecte escriptor mediocre*, Premi Pere Quart d'Humor i Sàtira, 1991, i ens sentim un xic apocats davant la hipòtesi d'haver de fer front a la seva subtil ironia, doncs ens sabem en clar desavantatge. Però no. Aviat ens alleuja amb la seva franquesa i bonhomia i ens invita amablement a recórrer les dependències del castell. Ramon Folch és un dels deu fills que van tenir Josep Mª Folch i Maria Camarasa. També escriptor, guanyador de diversos premis literaris –l'últim dels quals el Premi Sant Joan, 1997, amb la seva novel·la *Testa de vell en bronze*–, principal promotor, director i cicerone de la FUNDACIÓ FOLCH I TORRES. Ens explica que,

actualment, el castell és propietat de l'Ajuntament de Palau de Plegamans, el qual ha cedit la primera planta a la FUNDACIÓ. La resta de les dependències, és a dir, la planta baixa i les golfes, funcionen provisionalment com a Escola Municipal de Música. I ens lliura el seu dossier amb tota la informació que fa referència a la història de la fortalesa i al museu.

Com que el que pretenem des d'aquestes pàgines és aconseguir que tothom s'animi a fer-hi una visita no donarem més detalls dels que ens semblin imprescindibles per estimular la curiositat dels nostres lectors. Estem convençuts que el sol esment dels cognoms FOLCH I TORRES serà suficient per posar en marxa tota una peregrinació. Perquè, quantes persones trobaríem que no haguessin llegit o, com a mínim, sentit a parlar de JOSEP M. FOLCH I TORRES, el més prolífic i entrançable dels nostres escriptors populars? Des dels nostres besavis fins als més jovenets estudiants han rigut i han plorat amb les històries que van reflectir –i que encara reflecteixen– "les grandeses i les misèries de la vida, les il·lusions i les tragèdies, les virtuts i els vicis..." (2), les característiques socials de tota una època.

En moments difícils per a la supervivència del català –ens preguntem amb el Sr. Ramon si se n'han viscut gaires de fàcils–, JOSEP M. FOLCH I TORRES va fer possible, amb la seva especial sensibilitat, que tot un poble aprengué a llegir, a pensar i a sentir en la nostra llengua. Dels qui van viure la infantesa i la joventut de preguerra, qui no recorda el cèlebre setmanari EN PATUFET, on en Massagran i altres entrançables personatges que vivien les més divertides i insòlites aventures? A quants lectors –sobretot lectores– no se'ls va escapar alguna llagrimeta tot llegint les novel·les "roses" de la col·lecció Biblioteca Gentil, il·lustrades pel gran i irreplicable mestre JUNCEDA? Qui no ha sentit contar als avis o als pares algunes de les històries dels protagonistes de les PÀGINES VISCUEDES? I,

encara en els nostres dies, quants nens i nenes no s'han emocionat amb els humaníssims PASTORETS o la tendra i bondadosa VENTAFOCOS d'en FOLCH I TORRES quan han anat a teatre? Quants avis i àvies no trobaríem encara que ens parlarien amb enyorança del singulars i patriòtics POMELLS DE JOVENTUT, moviment dins del qual els joves de principis dels anys 20 donaren impuls a la nostra cultura i tot un exemple de civilitat i honradesa?

A l'Arxiu-Museu FOLCH I TORRES, que fou inaugurat el 22 d'octubre de 1995 pel President de la Generalitat de Catalunya, el visitant hi descobrirà, però, no solament l'exposició de les obres i objectes personals del més popular dels FOLCH I TORRES. També hi podrà conèixer el material biogràfic i bibliogràfic dels altres quatre germans de l'escriptor, que destacaren en el món de les lletres, les arts plàstiques, la pedagogia i la música. Tindrà l'oportunitat d'escoltar la història de la nissaga de llavis del propi fill de JOSEP M. FOLCH i de veure'n imatges a través d'un audiovisual. I també, si ho desitja, de contribuir al manteniment, millora i difusió de la Fundació adquirint algunes de les obres més emblemàtiques, que han estat i estan essent

Fotografies Salvador Lluell

contínuament reeditades degut a la incessant demanda dels grans i els petits que visiten el museu i volen rememorar, els primers, algunes de les seves pàgines viscudes i conèixer, els segons, les apassionants i facecioses històries dels herois de tots els temps.

El Castell de Plegamans, una joia de l'arquitectura rural catalana, amaga tresors per a tothom. La gent gran hi reviurà els millors moments de la joventut, els pares retornaran a la infantesa i gaudiran de l'entusiasme de la seva quitxalla en descobrir tot un món nou i els joves hi trobaran, a més, bona part de les seves arrels, tot allò que és necessari per valorar com es mereix una cultura, una llengua i un país, el nostre, que ha de ser el dels homes i les dones del futur.

(1) Vegeu *EL CASTELL DE PLEGAMANS*, edició a càrrec de l'Ajuntament de Palau de Plegamans de l'article publicat a la revista *QUATREPINS* per Tomàs Castell i Manent, un exemplar de la qual ens va ser cedida amablement pel mateix Ramon Folch.

(2) Vegeu el pròleg de Josep Miracle al llibre *ANTOLOGIA DE PÀGINES VISCUDES*, 7ª edició, Ed. Selecta, 1996.

MARCS I
HOTLLURES
Berrocàl

Gràcia, 140 baixos • 08201 SABADELL
Telèfon 725 81 42

ESCOLA DEL SOL

C. Migdia, 35-45 - C. Sant Pau, 20
Tels. 727 82 46-725 74 61
08201 Sabadell

**JOIERIA
SENSERRICH**

de Teresa Senserrich
CASA FUNDADA EN 1882

Sant Quirze, 17 • Telèfon 725 75 96
08201 SABADELL